

Топ актьори възкресяват свалена при комунизма пиеса на Георги Марков

Написано от Христо Христов
Вторник, 05 Юли 2011 13:43

След близо 45 години забравата свалената през 1967 г. пиеса **„Да се провреш под дъгата“** на убития в Лондон от **Георги Марков** отново се завръща на българска сцена.

Сайтът **Държавна сигурност.com** научи, че тази есен се подготвя нейното поставяне в Народния театър „Иван Вазов“, камерна сцена. Пиесата, чиято премиера се очаква за началото на новия театрален сезон, ще бъде под режисурата на Асен Шопов, който я поставя за първи път през 1967 г. в Театъра на народната армия.

За постановката са привлечени куп известни актьори – Стоян Алексиев (Философа), Валентин Ганев (Учителя), Георги Мамалев (Гърбавия), Васил Михайлов (Акрабов), Руси Чанев (д-р Господов), Петър Попйорданов (Педро), Юлиан Вергов (Доктора) и Марин Янев (Санитаря).

Пиесата „Да се провреш под дъгата“ на Георги Марков е авторска драматизация на новелата му „Санаториумът на д-р Господов“ (1965).

Топ актьори възкресяват свалена при комунизма пиеса на Георги Марков

Написано от Христо Христов
Вторник, 05 Юли 2011 13:43

Нейното действие се развива година преди края на Втората световна война. Мястото е планински санаториум за туберкулозно болни, където пациентите Гърбавия, Учителя, Философа, Доктора и Педро се мъчат да спасят живота на ранена девойка – партизанка, като се противопоставят на действията на Акрабов, бивш фелдфебел и понастоящем техен събрат по съдба, на управителя на санаториума и на търсещите я жандармеристи. .

Представянето ѝ през 1967 г. ангажира първия състав на театъра и противниците на писателя подеват кампания против творбата му. По-късно в „Задочни репортажи за България“ Марков дава пиесата си като пример за властващата по това време партийна цензура. Той пише:

„Известни реплики бяха извадени въвн от контекста, тълкуването на други напълно преиначено, разни невинни директни действия получиха зловещ алегоричен смисъл и седемте нещастни туберкулозни герои бяха обявени за българския народ, докато туберкулозата се оказа ни повече, ни по-малко алегория на живота.“

Въпреки, че представленията минават при пълен салон, писателя разказва какво се е случило:

„...премиерата премина при празни правителствени ложи. Но на втората вечер в една от ложите се озоваха трима генерали, начело е началник-щаба на армията Семерджиев (ген. Атанас Семерджиев, б.а.). Другите двама бяха Здравко Георгиев и Ангел Цанев. След около 40-ата минута на представлението в напрегнатата тишина на салона прозвуча силен генералски глас:

„Това повече не може да се гледа!“

После вратата на ложата се тресна демонстративно и тримата генерали напуснаха, безкрайно възмутени. На другия ден, по време на конгреса на кооператорите, те бяха говорили наляво и надясно за пиесата, която била гавра с българския народ и действителността. Оттук нататък съдбата на представлението беше решена. Но кой взе

Топ актьори възкресяват свалена при комунизма пиеса на Георги Марков

Написано от Христо Христов
Вторник, 05 Юли 2011 13:43

решението и въз основа на какво, ние никога не разбрахме.”

Несъгласните с това решение актьори и режисьорът Асен Шопов подават оставките си. Следват и наказания. Петима от театъра са уволнение, а режисьорът Асен Шопов, актьорът Наум Шопов и жена му са изгонени от София за две години. Приютява ги Бургаският театър. Георги Марков иска лична среща с Тодор Живков и пред него се застъпва за връщането им в София.

Въпреки че не е поставяна повече на българска сцена „Да се провреш под дъгата” има щастлива съдба. След като Георги Марков остава на запад тя става първото му произведение, поставена на Запада. И то не къде да е, а в Лондон. Това става през март 1974 г. под заглавието LET`S GO UNDER THE RAINBOW. Режисьор е Стивън Джон Митчел.

„Най-радостното е, че вчера един лондонски театър, в самия център, започна репетиции на моята пиеса „Да се провреш под дъгата”. Във всеки случай, това ще бъде първата българска пиеса, изиграна от само себе си на Запад. Досега имаше един-два случая, които бяха правителствени сделки...”, пише Марков в писмо до родителите си в началото на март 1967 г.

Постановката се радва на успех, удовлетворението от който авторът не крие:

„Представленията минаха много добре. Всички отзиви във вестниците бяха изненадващо положителни. Критикът на вестник „Evening standard” писа, че от няколко нови пиеси в Лондон може да препоръча само моята. Наистина бях късметлия с актьорите. Всичките 8 души бяха първокласни професионалисти и представлението беше много по-добро от кое да е от българските ми представления.... Но значението на представянето на пиесата се оказа за мен много по-голямо, защото утвърди името ми в сериозните литературни кръгове.”

Топ актьори възкресяват свалена при комунизма пиеса на Георги Марков

Написано от Христо Христов
Вторник, 05 Юли 2011 13:43

„Да се провреш под дъгата” е втората пиеса на Георги Марков, която се играе след промените в България. Преди няколко години Ловешкият театър постави (включително и в София) пиесата му „Архангел Михаил”, с която през 1974 г. писателят печели една от трите първи награди на театралния фестивал в Единбург.